Rättsfallssamlingen

PERSONALDOMSTOLENS BESLUT (plenum)

den 27 september 2011 *

”Personalmål — Förfarande — Fastställande av rättegångskostnader — Ersättningsgilla kostnader — Nödvändiga kostnader — Arvode som en institution betalar till sin advokat — Skyldighet för en sökande som tappar målet att ersätta arvodeskostnaderna — Principen om likabehandling — Effektivt domstolsskydd — Villkor”

I mål F-55/08 DEP,

Carlo De Nicola, anställd vid Europeiska investeringsbanken, bosatt i Strassen (Luxemburg), företrädd av advokaten L. Isola,

sökande,

mot

Europeiska investeringsbanken (EIB), företrädd av F. Martin, i egenskap av ombud, biträdd av advokaten A. Dal Ferro,

svarande,

meddelar

PERSONALDOMSTOLEN (plenum)

sammansatt av ordföranden P. Mahoney, avdelningsordförandena H. Tagaras och S. Gervasoni samt domarna H. Kreppel (referent), I. Boruta, S. Van Raepenbusch och M.I. Rofes i Pujol,

justitiesekreterare: W. Hakenberg,

följande

Beslut

1 Europeiska investeringsbanken har i skrivelse som inkom till tribunalens kansli via fax den 29 mars 2010 (originalet ingavs samma dag) begärt att personaldomstolen ska fastställa rättegångskostnaderna till följd av personaldomstolens dom av den 30 november 2009 i mål F-55/08, De Nicola mot Europeiska investeringsbanken (EIB) (vilken har överklagats till Europeiska unionens tribunal, där det nu är anhängigt som mål T-37/10 P).

* Rättegångsspråk: italienska.

Bakgrund till tvisten

2 Genom ansökan som kom in till personaldomstolens kansli den 5 juni 2008 väckte Carlo De Nicola talan mot EIB. Talan avsåg för det första ogiltigförklaring av det beslut av den 14 december 2007 genom vilket EIB:s överklagandekommitté avslog sökandens överklagande. Syftet med överklagandet hade varit dels att få till stånd en omprövning av det betyg Carlo De Nicola tilldelats för år 2006, dels att få till stånd en ogiltigförklaring av EIB:s beslut av den 13 juli 2007. Dessa beslut avsåg befordringar för år 2006, och Carlo De Nicola önskade få dem ogiltigförklarade i den del det hade beslutats att inte befordra honom till funktion D. För det andra yrkade Carlo De Nicola att personaldomstolen skulle ogiltigförklara hans utvärderingsrapport avseende år 2006 och besluten av den 13 juli 2007 i den del som det däri beslutas att inte befordra honom till funktion D. För det tredje yrkade han att personaldomstolen skulle slå fast att han hade varit föremål för mobbning, och för det fjärde att EIB skulle förpliktas att utge ersättning för den skada han hade lidit på grund av mobbningen, och slutligen att beslutet om att inte ersätta vissa kostnader för medicinsk laserbehandling skulle ogiltigförklaras.

3 Den 30 november 2009 ogillade personaldomstolen talan i målet De Nicola mot EIB. Carlo De Nicola förpliktades att ersätta EIB:s rättegångskostnader.

4 Den 14 januari 2010 uppmanade EIB Carlo De Nicola att till EIB erlägga ett belopp på 18 232,25 euro. Av detta belopp utgjorde 17 000 euro advokatarvode, 364,05 euro reseersättning till den advokat som banken hade anlitat, och 868,20 euro ”allmänna administrativa kostnader”. Till skrivelsen bifogades fakturor på arvode som EIB:s advokat hade ställt till banken.

5 Genom ett e-postmeddelande av den 15 februari 2010 lät Carlo De Nicola EIB veta att det belopp som begärdes av honom varken var proportionellt eller motiverat. Han förklarade sig dock vara beredd att erlägga ett belopp på 4 800 euro.

6 EIB skickade en skrivelse till Carlo De Nicola den 1 mars 2010 i vilken banken förklarade att den var villig att fastställa de ersättningsgilla rättegångskostnaderna till ett belopp på 16 000 euro, ”i syfte att hitta en kompromiss och undvika ett förfarande om fastställande av rättegångskostnaderna”. Banken preciserade dock att det här erbjudandet skulle uppfattas så att det ”inte var bindande i framtiden för [EIB] vid ett eventuellt förfarande om fastställande av rättegångskostnaderna”.

7 Carlo De Nicola svarade på skrivelsen genom ett e-postmeddelande av den 8 mars 2010. Han visade sig också vara angelägen om att undvika ett nytt domstolsförfarande och erbjöd sig att erlägga 6 000 euro till EIB, vilket var ett högre belopp än det han hade förklarat sig villig att betala i e-postmeddelandet av den 15 februari 2010.

8 Genom skrivelse som kom in till personaldomstolens kansli den 29 mars 2010 väckte EIB talan om fastställande av rättegångskostnaderna.

9 Målet tilldelades personaldomstolens första avdelning.

10 Genom skrivelse som inkom till personaldomstolens kansli den 19 maj 2010 yttrade sig Carlo De Nicola över ansökan om fastställande av rättegångskostnader.

Parternas yrkanden och förfarandet

11 EIB har yrkat att personaldomstolen ska fastställa de rättegångskostnader som Carlo De Nicola ska ersätta i mål F-55/08 till ett belopp på 18 214,50 euro.

12 Carlo De Nicola har yrkat att personaldomstolen ska avvisa talan och, i andra hand, ogilla talan.

13 Målet hänsköts till personaldomstolen i plenum.

14 Såsom en åtgärd för processledning anmodade personaldomstolen parterna att besvara följande frågor:

— När en institution anlitar en advokat, ska då de arvoden som utbetalas till advokaten, med hänsyn till personalmålens särskilda karaktär och principen om lika rätt till domstolsprövning, betraktas som ”nödvändiga kostnader med anledning av förfarandet” i den mening som avses i artikel 91 b i rättegångsreglerna, trots att anlitandet av en advokat endast utgör en möjlighet för institutionen och inte någon skyldighet?

— Om de arvoden som en institution erlägger till en advokat betraktas som ”nödvändiga kostnader med anledning av förfarandet”, innebär inte det att det kan uppstå en diskriminering mellan sökande som tappar ett mål, beroende på huruvida svarandeinstitutionen anlitar en advokat eller inte, med tanke på att sökandena inte har någon möjlighet att påverka skälen till varför en institution väljer att anlita en advokat (institutionens val att inte hålla sig med en rättstjänst som kan ansvara för personalmål, rättstjänstens organisation och storlek, de anställdas arbetsbörda, deras oförmåga att arbeta på rättegångsspråket etcetera)?

— Var EIB:s anlitande av en advokat, under alla omständigheter, i det här fallet helt nödvändigt, med hänsyn till bland annat det arbete som redan hade utförts internt på banken med anledning av tvisten med Carlo De Nicola?

— Vilka slutsatser kan dras av domstolens ordförandes beslut av den 26 november 2004 i mål C-198/02 P (R)-DEP, EIB mot De Nicola, vad gäller utgången i förevarande mål?

15 Parterna följde personaldomstolens uppmaningar.

Parternas argument

16 EIB har gjort gällande att beloppet på 18 214,50 euro, vilket har begärts såsom ersättningsgilla kostnader – varav 17 000 euro motsvarar advokatarvode, 364,50 euro motsvarar ersättning för advokatens resor till personaldomstolen och 850 euro motsvarar advokatens ”allmänna kostnader” – är rimligt och i enlighet med anvisningarna i rättspraxis.

17 Vad gäller advokatarvodet på 17 000 euro, har EIB erinrat om att det följer av rättspraxis att advokatarvoden går in under begreppet ”nödvändiga kostnader med anledning av förfarandet”. EIB har påpekat att den rättsliga problematiken i målet visserligen inte var ny, men att det hade krävts en stor arbetsinsats av advokaten, i form av ett stort antal arbetstimmar, med hänsyn till det stora antalet sidor i ansökan, det stora antalet bilagor till ansökan och det faktum att Carlo De Nicola hade ingett ett stort antal olika ansökningar. Dessutom vittnade själva längden på domen – 276 punkter – om hur komplicerad tvisten var. Slutligen har EIB framhållit att beloppet på 17 000 euro i advokatarvode, som inkluderar 1 000 euro för förberedelserna av den förevarande ansökan om fastställande av rättegångskostnader, med en genomsnittlig timtaxa på 220 euro, motsvarar ungefär 77 arbetstimmar, vilket är rimligt med beaktande av den tjänst som har tillhandahållits.

18 Till sitt försvar har Carlo De Nicola för det första hävdat att ansökan om fastställande av rättegångskostnader inte kan tas upp till sakprövning, på grund av att ansökan enligt artikel 41 i EIB:s tjänsteföreskrifter borde ha föregåtts av ett förlikningsförfarande.

19 Carlo De Nicola har i andra hand yrkat att ansökan ska ogillas.

20 Carlo De Nicola har bestritt att advokatarvodet skulle vara nödvändigt med anledning av förfarandet. Han har hävdat att eftersom EIB hade möjlighet att bestämma att banken endast skulle företrädas av anställda vid banken i mål vid personaldomstolen, ankommer det på banken att visa att den i det här fallet behövde ta hjälp av en extern advokat, bland annat på grund av de rättsliga frågornas svårighetsgrad. Carlo De Nicola har dock gjort gällande att EIB fastställde arvodet till sin advokat i förväg och på ett schablonmässigt vis och att banken inte har inkommit med någon sådan bevisning och inte har nämnt någon särskild handling som har varit så mödosam att upprätta att det har varit nödvändigt att anlita en extern yrkesman. Slutligen har Carlo De Nicola erinrat om att banken, i sin ansökan, själv medgav att de frågor som behandlades i målet inte var nya. Han har tillagt att de många handlingar som bifogades hans ansökan i målet härrörde från banken själv och redan hade getts in i tidigare mål.

21 Carlo De Nicola har anfört att uppgifterna om de kostnader som EIB:s advokat har haft för att ta sig till personaldomstolen är felaktiga. Han har dessutom påpekat att det belopp som begärs, nämligen 364,50 euro, exakt motsvarar det belopp som samma advokat fakturerade EIB för en resa som företagits för att närvara vid ett möte den 17 september 2008.

22 Vidare har Carlo De Nicola gjort gällande att EIB inte heller har visat att banken verkligen har haft de allmänna administrativa kostnader på 850 euro som banken kräver ersättning för.

23 EIB har bemött Carlo De Nicolas yttrande genom att bestrida påståendet om att det arvode som har betalats till bankens advokat inte var nödvändigt. Den har uppgett att resurserna på bankens rättstjänst framför allt används för de uppdrag för vilka EIB upprättades, det vill säga för att bevilja lån och garantier för att bidra till utvecklingen av den inre marknaden. Rättstjänstens resurser räcker inte för att handlägga och följa upp tvister mellan banken och dess anställda. EIB har härav dragit slutsatsen att dess tillvägagångssätt att systematiskt anlita en advokat i samtliga mål vid unionens domstolar, oavsett rättegångsspråket, ska anses vara nödvändigt för att säkerställa bankens försvar.

Personaldomstolens bedömning

Upptagande till sakprövning av ansökan om fastställande av rättegångskostnader

24 Den ansökan om fastställande av rättegångskostnader som EIB har gett in avser den rätt till ersättning som banken gavs genom domen i det ovannämnda målet De Nicola mot EIB rörande huvudsaken, och har inget att göra med de rättigheter och skyldigheter som Carlo De Nicola har enligt tjänsteföreskrifterna i egenskap av anställd vid EIB (se, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens beslut av den 4 augusti 1998 i mål T-77/98, Eppe mot kommissionen, punkt 11). Således saknar Carlo De Nicola grund för sitt påstående att ansökan om fastställande av rättegångskostnader inte kunde tas upp till sakprövning på grund av att det borde ha föregåtts av det förlikningsförfarande som föreskrivs i artikel 41 i EIB:s tjänsteföreskrifter. Dessutom har det fastslagits i rättspraxis att förlikningsförfarandet är valfritt (förstainstansrättens dom av den 17 juni 2003 i mål T-385/00, Seiller mot EIB, punkt 73).

25 Av detta följer att ansökan om fastställande av rättegångskostnader kan tas upp till sakprövning.

Prövning av huruvida ansökan om fastställande av rättegångskostnader är välgrundad

Advokatarvodet i målet rörande huvudsaken

26 Personaldomstolen erinrar för det första om att det framgår av artikel 19 i stadgan för Europeiska unionens domstol att unionens institutioner vid domstolen ska företrädas av ett ombud som utses för varje ärende och att ombudet får biträdas av en rådgivare eller av en advokat. Det följer av rättspraxis att ordet ”institution” i denna artikel inte ska förstås så, att det endast omfattar de institutioner som räknas upp i artikel 13.1 FEU, utan som att det även omfattar unionens övriga organ och byråer, såsom EIB (se, för ett liknande resonemang, personaldomstolens dom av den 8 mars 2011 i mål F–59/09, De Nicola mot EIB, punkt 116, vilken har överklagats till Europeiska unionens tribunal, där det nu är anhängigt som mål T-264/11 P).

27 Enligt ordalydelsen i artikel 91 b i rättegångsreglerna ska ”nödvändiga kostnader som parterna haft med anledning av förfarandet, särskilt utgifter för resor och uppehälle samt arvode för ombud, rådgivare eller advokat” anses som ersättningsgilla kostnader. Av denna bestämmelse framgår att de ersättningsgilla kostnaderna endast omfattar utgifter med anledning av förfarandet vid tribunalen samt att dessa måste ha varit nödvändiga för detta (tribunalens beslut av den 26 april 2010 i mål F-7/08 DEP, Schönberger mot parlamentet, punkt 23).

28 Den fråga som har ställts är huruvida, i ett fall då en institution, i den mening som avses i artikel 19 tredje stycket i domstolens stadga, har anlitat en advokat, ett erlagt advokatarvode ska anses utgöra en ”ersättningsgill kostnad” i den mening som avses i artikel 91 b i rättegångsreglerna, och på vilka villkor.

29 Argumentet att ett arvode som en institution har betalat till en advokat som den har anlitat i ett mål vid en domstol aldrig kan betraktas som en ersättningsgill kostnad därför att institutionen inte är skyldig att ta hjälp av en advokat, kan inte godtas. Visserligen är anlitandet av en advokat endast en möjlighet som står till institutionens förfogande, men det utgör samtidigt en rättighet som ingår i rätten till försvar. Mot denna bakgrund måste det arvode som en institution har betalat till en advokat som anlitats av institutionen alltid betraktas som kostnader.

30 Frågan huruvida det arvode som en institution har betalat till en advokat som anlitats av denna utgör en ersättningsgill kostnad är dock – vilket uttryckligen anges i artikel 91 b i rättegångsreglerna – beroende av om institutionen kan visa att dessa kostnader har varit ”nödvändiga” med anledning av förfarandet.

31 Det är riktigt att det har slagits fast att när en institution anlitar en advokat så går advokatarvodet in under begreppet nödvändiga kostnader med anledning av förfarandet (se, för ett liknande resonemang, domstolens beslut av den 21 juni 1976 i mål 126/76 DEP, Dietz mot kommissionen, punkterna 5 och 6, av den 7 september 1999 i mål C-409/96 P-DEP, kommissionen mot Sveriges Betodlares Centralförening och Henrikson, punkt 12, och av den 26 november 2004 i mål C-198/02 P-DEP, EIB mot De Nicola, punkt 18, och förstainstansrättens beslut av den 6 februari 1995 i mål T-460/93 DEP, Tête m.fl. mot EIB, och av den 24 mars 1998 i mål T-175/94 DEP, International Procurement Services mot kommissionen, punkt 9).

32 Av de beslut som nämns i punkten ovan går det dock inte att sluta sig till att unionsdomstolen finner att arvode som en institution betalar till sin advokat i alla tänkbara fall utgör ersättningsgilla kostnader, utan något krav på att institutionen ska inge bevisning för att kostnaderna var nödvändiga i enlighet med artikel 91 b i rättegångsreglerna. Unionsdomstolens precisering, i vissa av dessa beslut, att advokatarvodet gick in ”under begreppet nödvändiga kostnader med anledning av förfarandet” innebär nämligen att unionsdomstolen nöjde sig med att ange att advokatarvoden – till skillnad från andra kostnader som på grund av sin art inte kan ingå bland de ersättningsgilla kostnaderna, såsom ersättning till anställda som har i uppdrag att företräda institutioner vid domstolen – kan ge

institutionen rätt till ersättning, under förutsättning att det visas att de har varit nödvändiga. Det är visserligen riktigt att Europeiska unionens råd genom sitt beslut av den 2 november 2004 om upprättande av Europeiska unionens personaldomstol (EUT L 333, s. 7) har infört en bilaga I till domstolens stadga, efter avkunnandet av de beslut som nämns i föregående punkt, och att det i artikel 7.5 andra meningen i bilagan föreskrivs att om inte annat föreskrivs i rättegångsreglerna, ska tappande part hädanefter förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Detta utgör emellertid endast en ändring av de regler som styr fördelningen av de ersättningsgilla rättegångskostnaderna, och inte någon definition av dessa.

33 En tolkning av artikel 91 b i rättegångsreglerna enligt vilken ett arvode som en institution har betalat till sin advokat ska betraktas som ”nödvändiga kostnader” i denna artikels mening – i samtliga fall och utan att något särskilt sakligt skäl föreligger – riskerar att medföra ett åsidosättande av principen om likabehandling. Så kan ske i den speciella situationen där två tjänstemän tillhörande samma institution väcker varsin talan mot denna och institutionen bestämmer sig för att anlita en advokat i det första fallet och inte i det andra. Om talan ogillas i båda fallen och båda tjänstemännen förpliktas att ersätta institutionens rättegångskostnader, kommer dessa nämligen att uppgå till ett avsevärt mycket högre belopp för den första tjänstemannen än för den andra. Det framgår av rättspraxis att på ett område där en skönsmässig bedömning kan göras ska principen om likabehandling anses ha åsidosatts om institutionen har gjort en åtskillnad som är godtycklig eller uppenbart olämplig med hänsyn till det eftersträvade syftet (förstainstansrättens dom av den 13 december 2004 i mål T-251/02, E mot kommissionen, punkt 124).

34 Den omständigheten att en institution systematiskt anlitar en advokat i mål mellan institutionen och dess anställda, såsom i det förevarande fallet, räcker inte för att undanröja risken för att principen om likabehandling åsidosätts. Det skulle nämligen betyda att de anställda vid denna institution behandlades på ett annat sätt än tjänstemän och andra anställda vid de institutioner som inte har för vana att ta hjälp av en advokat i personalmål, eller som sällan brukar göra det. Unionsdomstolen har visserligen framhållit betydelsen av att varje institution, i den mening som avses i artikel 19 första stycket i domstolens stadga, är självständig, och underkänt argument som har anförts avseende sammanhållningen mellan unionens anställda (se förstainstansrättens dom av den 16 september 1997 i mål T-220/95, Gimenez mot regionkommittén, punkt 72). Det är dock endast institutionerna i egenskap av arbetsgivare som har getts rätt att dra nytta av denna självständighetsprincip, i hanteringen av den egna personalen. Denna princip kan således inte motivera att anställda vid unionen inte ges samma ställning vad beträffar möjligheten till rättslig prövning av en tvist med arbetsgivaren, oavsett vilken institution de tillhör. Det betyder att även om varje institution förfogar över ett stort utrymme för skönsmässig bedömning när det gäller organiseringen av sina olika avdelningar och utförandet av sina uppdrag, måste samtliga unionens anställda ha möjlighet till rättslig prövning under likvärdiga villkor, och det rättsmedel som de har rätt till får inte vara mer eller mindre effektivt beroende på vilka val deras arbetsgivare har gjort när det gäller organiseringen av sina avdelningar.

35 Om valet att anlita en advokat eller inte berodde på valet av rättegångsspråk skulle den skillnad i behandling som nämns i föregående punkter dessutom även kunna medföra en indirekt diskriminering på grund av nationalitet. Skillnaden i behandling skulle nämligen drabba medborgarna från de medlemsstater som har ett språk som inte figurerar bland de mest använda språken vid institutionernas rättstjänster särskilt hårt.

36 Slutligen erinrar personaldomstolen om att före ikraftträdandet av rättegångsreglerna den 1 november 2007 fick institutionerna i princip bära sina egna rättegångskostnader i personalmål vid Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt, i enlighet med artikel 88 i förstainstansrättens rättegångsregler. Genom sitt beslut av den 2 november 2004 om upprättande av personaldomstolen beslutade rådet, såsom angetts ovan, att tappande part ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Om den korrekta tolkningen av artikel 91 b i rättegångsreglerna var att det advokatarvode som en institution har betalat, i samtliga fall, helt eller delvis ska betraktas som

nödvändiga kostnader, skulle denna nya regel om rättegångskostnader kunna medföra en påtaglig ökning av sökandens processkostnad, för det fall sökanden tappar målet och institutionen, som har anlitat en advokat, har yrkat att sökanden ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Sökanden, som tappat målet, skulle nämligen bli tvungen att inte bara bära arvodet till sin egen advokat, utan dessutom, helt eller delvis, ett arvode som institutionen har betalat till sin advokat. Kostnaden för förfarandet skulle således kunna uppgå till ett belopp som motsvarar, eller överskrider, tio månadslöner för en tjänsteman i lönegrad AST 1, utan någon koppling till det eventuella ekonomiska intresset av sökandens talan. En sådan processrisk skulle kunna föranleda tjänstemannen eller den anställde att avstå från att väcka talan, framför allt i mål där det ekonomiska intresset är ringa eller till och med obefintligt. En sådan effekt skulle, på grund av att kostnaderna för förfarandet inte står i proportion till det intresse som står på spel, kunna medföra att det rättsmedel som unionens tjänstemän och anställda har rätt till blir mindre effektivt och kunna strida mot principen om rätt till ett effektivt domstolsskydd, vilken har fastställts i rättspraxis och stadsfästs genom artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

37 Av vad som ovan anförts följer att i ett fall där en sökande har förpliktats att helt eller delvis ersätta en institutions rättegångskostnader ankommer det på institutionen att, om den avser att få ersättning för sina kostnader för advokatarvode, visa att dessa advokatarvoden har utgjort ”nödvändiga kostnader” med anledning av förfarandet.

38 Härvid skulle en institution kunna inge bevisning för att det varit nödvändigt att ta hjälp av en advokat genom att till exempel visa att den blev tvungen att anlita advokat på grund av konjunkturrelaterade och tillfälliga orsaker, framför allt kopplade till en temporär arbetstopp eller oförutsedd personalfrånvaro på rättstjänsten, som i vanliga fall kan företräda institutionen vid domstol. Samma sak gäller när en sökande väckt talan mot en institution vid många tillfällen och när det rör sig om omfattande ansökningar. Institutionen kan då visa att den skulle ha blivit tvungen att avsätta orimligt stora interna resurser för att handlägga nämnda ansökningar, om den inte hade anlitat någon advokat.

39 Däremot har en institution inte rätt att göra anspråk på att helt eller delvis få ersättning för det arvode som den har betalat till sin advokat om den inte lämnar någon annan förklaring än att den har valt att befria sin rättstjänst från ansvaret för personalmål av budgetära eller organisationsmässiga skäl. Även om det står en institution fritt att göra ett sådant val, så får konsekvenserna av detta val inte drabba de anställda via rättegångskostnaderna. Det skulle nämligen, såsom anges ovan, kunna leda till ett åsidosättande av principen om att personalen vid de institutioner som systematiskt anlitar advokat ska ha samma möjligheter till rättslig prövning som personalen vid de institutioner vars rättstjänst företräder dem vid unionsdomstolarna.

40 När institutionen har inkommit med bevisning för att det var nödvändigt anlita en advokat ankommer det på domstolen att fastställa till vilket belopp advokatarvodesersättningen från den part som förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna ska uppgå.

41 Domstolen behöver härvid inte ta hänsyn till en nationell taxa om fastställelse av advokatarvoden eller till en eventuell överenskommelse som har ingåtts mellan den berörda parten och dess ombud eller rådgivare (se, till exempel, förstainstansrättens beslut av den 9 september 2002 i mål T-182/00 DEP, Pannella mot parlamentet, punkt 28). Domstolen ska – eftersom tillämpliga unionsrättsliga taxeregler saknas – göra en fri bedömning av omständigheterna i det enskilda fallet med beaktande av tvistens föremål och art, dess betydelse ur unionsrättsligt perspektiv liksom målets svårighetsgrad, omfattningen av det arbete som det rättsliga förfarandet har gett upphov till för de ombud eller rådgivare som har biträtt parterna och det ekonomiska intresse som parterna har haft av målet (beslutet i det ovannämnda målet Pannella mot parlamentet, punkt 29). Vid fastställandet av det belopp som de ersättningsgilla kostnaderna uppgår till ska domstolen också ta hänsyn till betalningsförmågan hos den part som förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, så att det inte leder till ett oproportionerligt åsidosättande av denna parts rätt till ett effektivt rättsmedel, vilken stadsfästs i artikel 47 i stadgan om de grundläggande rättigheterna.

42 Slutligen kan det arbete som hade utförts av institutionen internt redan innan talan väcktes vid personaldomstolen inte lämnas utan avseende vid fastställandet av det belopp som de ersättningsgilla advokatarvodeskostnaderna uppgår till. Eftersom talan inte kan tas upp till sakprövning om den inte har föregåtts av ett klagomål till tillsättningsmyndigheten, och ett avslag på detta klagomål, har institutionen i princip redan arbetat med tvisterna internt innan de hamnar i personaldomstolen. I sådana mål där en institution, av ett av de skäl som anges ovan i punkt 38, har anlitat en advokat, ska det totala antalet arbetstimmar som kan anses vara objektivt nödvändigt med anledning av förfarandet följaktligen i princip uppskattas till en tredjedel av det antal timmar som advokaten skulle ha behövt om vederbörande inte hade kunnat stödja sig på det arbete som institutionens rättstjänst redan utfört.

43 Det är dock möjligt att det rör sig om ett större antal timmar, framför allt i ett fall där en sökande har väckt talan vid ett stort antal tillfällen och det rör sig om uppenbara fall av rättegångsmissbruk, och institutionen till följd av detta har försatts i en situation där den är tvungen att helt eller delvis låta en advokat sköta dessa tvister, inklusive under det administrativa förfarandet, i syfte att undvika att en orimligt stor del av rättstjänstens resurser tas i anspråk.

44 Det är de ovan angivna överväganden som ska ligga till grund för personaldomstolens prövning av förevarande ansökan om fastställande av rättegångskostnader (med avseende på EIB:s kostnader för advokatarvode i målet rörande huvudsaken).

45 EIB har i det förevarande fallet gjort gällande att uppgiften att företräda banken i personalmål över huvud taget inte ingår i den löpande verksamheten vid bankens rättstjänst. Rättstjänsten ägnar sig framför allt åt de uppdrag för vilka banken inrättades, det vill säga beviljandet av lån och garantier i syfte att bidra till den inre marknadens utveckling. Såsom anges ovan räcker den omständigheten dock inte för att det ska anses vara visat att det arvode som betalats till bankens advokat utgör nödvändiga kostnader med anledning av förfarandet.

46 Med hänsyn till de särskilda omständigheterna i målet finner personaldomstolen emellertid att det var nödvändigt för EIB att ta hjälp av en advokat. Visserligen gav målet rörande huvudsaken inte upphov till några särskilda svårigheter, och de rättsliga frågorna – som i huvudsak bestod i huruvida utvärderingsrapporten och beslutet om att inte befordra var rättsenliga och huruvida det förekom mobbning – var inte några nya frågor i unionsrätten. Det ska dock konstateras att ansökan på 42 sidor var längre än de ansökningar som brukar ges in till personaldomstolen, att bilagorna omfattade fler än 700 sidor, att ett mycket stort antal grunder åberopades och att en del av dessa var oseriösa. Dessutom hade Carlo De Nicola redan tidigare, före talans väckande, vid ett betydande antal tillfällen väckt talan vid domstolen och förstainstansrätten. Varje gång hade en särskilt stor arbetsinsats krävts av EIB:s rättstjänst på grund av det omfattande skriftliga materialet (de förenade målen T-7/98, T-208/98 och T-109/99, de förenade målen T-120/01 och T-300/01, de förenade målen T-7/98 DEP, T-208/98 DEP och T-109/99 DEP och mål C-198/02 P-DEP).

47 Eftersom Carlo De Nicola i målet rörande huvudsaken inte kan anses ha gjort sig skyldig till ett uppenbart fall av rättegångsmissbruk ska den arbetsinsats som var objektivt nödvändig med anledning av förfarandet rimligen uppskattas till 25 arbetstimmar, det vill säga en tredjedel av den tid som skulle ha krävts av advokaten om vederbörande inte hade kunnat stödja sig på det arbete som EIB:s rättstjänst redan utfört (75 timmar).

48 Då timtaxan på 220 euro motsvarar en rimlig ersättning för en erfaren advokat i ett mål av den här typen, leder detta till att de nödvändiga kostnader som EIB har haft för advokatarvoden i målet rörande huvudsaken ska uppskattas till 5 500 euro (25 timmar à 220 euro).

De övriga kostnaderna i målet rörande huvudsaken

49 EIB har för det första krävt 364,50 euro i ersättning för de kostnader som bankens advokat påstås ha haft för att ta sig till förhandlingen. Detta krav kan dock inte godtas. Även om det stämmer att bankens advokat verkligen har fakturerat 364,50 euro för en tjänsteresa till Luxemburg (Luxemburg), framgår det nämligen inte av de handlingar som EIB har gett in till stöd för sin ansökan om fastställande av rättegångskostnader att denna resa – som advokaten företagit för att delta i ett möte som hölls på EIB:s huvudkontor den 17 september 2008 och inte för att delta i förhandlingen (vilken ägde rum den 24 mars 2009) – var nödvändig för att förbereda förhandlingen.

50 När det gäller de övriga kostnader på 850 euro som EIB har yrkat ersättning för och som motsvarar de ”allmänna kostnader” vilka banken har haft – och som är oskiljbara från bankens interna verksamhet – finner personaldomstolen att dessa inte kan ge upphov till någon som helst ersättning, inte ens någon schablonmässig sådan (se, för ett liknande resonemang, beslutet i det ovannämnda målet EIB mot De Nicola, punkt 19).

Kostnaderna i förfarandet för fastställande av rättegångskostnader

51 I artikel 92 i rättegångsreglerna, beträffande förfarandet vid tvist om rättegångskostnader, föreskrivs inte, såsom i artikel 86 i samma rättegångsregler, att beslut om rättegångskostnader ska meddelas i den slutliga domen eller i det beslut genom vilket förfarandet avslutas. Det betyder att om det var så att personaldomstolen i samband med prövningen av en talan, som har väckts med stöd av artikel 92 i rättegångsreglerna angående en tvist om rättegångskostnaderna i huvudsaken, prövade de omtvistade rättegångskostnaderna och beslutade särskilt om de nya rättegångskostnader som hade uppstått i tvisten om rättegångskostnader, skulle det nämligen vara möjligt, i förekommande fall, att väcka en ny talan mot fastställandet av de nya rättegångskostnaderna.

52 Härav följer att det saknas anledning att besluta särskilt om de kostnader och arvoden som har uppkommit med anledning av detta förfarande (personaldomstolens dom av den 10 november 2009 i mål F-14/08 DEP, X mot parlamentet, punkt 40).

53 Det ankommer dock på personaldomstolen att fastställa de ersättningsgilla kostnaderna med beaktande av samtliga omständigheter i målet fram till den tidpunkt då beslutet om fastställande av rättegångskostnaderna fattas. Personaldomstolen kan härvid fastställa beloppet för de kostnader som är knutna till förfarandet om fastställande av rättegångskostnader och som har varit nödvändiga i den mening som avses i artikel 91 i rättegångsreglerna (se beslutet i det ovannämnda målet Schönberger mot parlamentet, punkt 48).

54 Personaldomstolen konstaterar i det förevarande fallet att det är uppenbart att beloppet i ansökan om fastställande av rättegångskostnader är orimligt högt. EIB, som hade yrkat att de ersättningsgilla kostnaderna för advokatarvode i målet rörande huvudsaken skulle uppskattas till 16 000 euro, erhöll inte mer än 5 500 euro, det vill säga ett lägre belopp än de 6 000 euro som Carlo de Nicola erbjöd att betala banken i e-postmeddelandet av den 8 mars 2010. Dessutom måste EIB:s advokat ha använt sig av den hjälp som tillhandahölls av EIB:s interna avdelningar även vad gäller den aktuella ansökan om fastställande av rättegångskostnader.

55 Det ska dock beaktas att detta beslut innehåller preciseringar om hur man ska gå till väga vid uppskattningen av hur stor del av det arvode som en institution har betalat till sin advokat som är en ersättningsgill kostnad. Dessutom framgår det av handlingarna i målet att EIB:s advokat inte bara har författat ansökan om fastställande av rättegångskostnader utan också har lämnat utförliga skriftliga svar på flera av de frågor som personaldomstolen har ställt till parterna.

56 Under dessa förhållanden finner personaldomstolen att av den ersättning på 1 000 euro som EIB har yrkat för kostnader knutna till förfarandet om fastställande av rättegångskostnader kan endast ett belopp på 500 euro betraktas som nödvändiga kostnader i den mening som avses i artikel 91 i rättegångsreglerna.

57 Det följer av det ovan anförda att Carlo de Nicola ska förpliktas att ersätta EIB:s rättegångskostnader med 6 000 euro.

Mot denna bakgrund beslutar

PERSONALDOMSTOLEN (plenum)

följande:

Europeiska investeringsbankens ersättningsgilla rättegångskostnader i mål F-55/08, De Nicola mot EIB, uppgår till 6 000 euro.

Luxemburg den 27 september 2011.

W. Hakenberg
Justitiesekreterare

P. Mahoney
Ordförande